

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
JP “VODOVOD I KANALIZACIJA”
D.O.O ZENICA
ZA 2012.GODINU**

Broj: 06-8/13

Sarajevo, juni 2013. godine

**DIREKTORU JP „VODOVOD I KANALIZACIJA“ D.O.O. ZENICA
NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Predmet revizije***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Zenica (u daljem tekstu-Društvo), bilansa stanja sa stanjem na dan 31.12.2012. godine i pripadajućih bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je završila na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, kao i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Društva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima uključujući odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objavljivanje u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br: 22/06) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima (da li se sredstva koriste za utvrđene namjene te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola).

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalim usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha sirovina, materijala i rezervnih dijelova, a posebno zaliha koje se ne koriste već duži vremenski period, u iznosu od 301.891 KM, a za koje je od strane Komisije Društva utvrđeno da su zastarjele, neupotrebljive i nekurentne. Na datum bilansa nije vršeno usklađivanje i vrednovanje prema zahtjevima iz Međunarodnih računovodstvenih standarda i vlastitim aktima (što je pojašnjeno u tački 4.5. Izvještaja);**
- 2. Iskazana utužena potraživanja u iznosu od 112.612 KM starija od godinu dana, nisu ispravljena na teret rashoda tekućeg perioda, što je suprotno usvojenim računovodstvenim politikama. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni, a rezultat poslovanja precijenjen za iznos od 112.612 KM (što je pojašnjeno u tački 4.6 Izvještaja);**
- 3. Za sudske postupke koji su pokrenuti pred nadležnim sudom 2010. godine, Društvo nije izvršilo plaćanje sudskih taksi niti evidentiralo troškove istih u iznosu od 116.190 KM,**

što nije u skladu sa kantonalnim Zakonom o sudskim taksama i Međunarodnim računovodstvenim standardima. Navedeni troškovi su evidentirani u 2012. godini kada je i izvršeno plaćanje. Za iste je trebalo izvršiti priznavanje u finansijskim izvještajima u momentu nastanka obaveze u skladu sa MRS-ovima. Navedeno je imalo za posljedicu da su troškovi revidirane godine precijenjeni za iznos od 116.190 KM (što je pojašnjeno u tački 4.11. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijski položaj JP “Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Zenica na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i novčani tok za godinu koja je završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje JP “Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Zenica tokom 2012. godine, osim za napomene navedene u tačkama prethodnog pasusa, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 13.06.2013. godine

**Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec.**

**Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.**

SADRŽAJ

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2012. GODINE	1
IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA.....	3
ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2012. GODINE.....	3
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU	4
ZA PERIOD KOJI ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2012. GODINE	4
1. UVOD	5
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
3. REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
4. NALAZI I PREPORUKE	7
4.1 Prethodno iskustvo sa klijentom i ostale kontrole nadležnih organa	7
4.2 Sistem internih kontrola	8
4.3 Planiranje i izvještavanje.....	10
4.4 Stalna sredstva i dugoročni plasmani	11
4.5 Zalihe	14
4.6 Potraživanja	15
4.7 Novac i novčani ekvivalenti	16
4.8 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja	17
4.9 Kapital.....	18
4.10 Prihodi.....	19
4.11 Rashodi	20
4.12 Sudski sporovi	22
4.13 Nabavke.....	22
4.14 Vanbilansna evidencija	23
5. KOMENTAR.....	23

B I L A N S S T A N J A na dan 31.12.2012. godine

Pozicija	Neto iznos	
	Tekuća godina	Prethodna godina
A K T I V A		
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	24.802.573	24.057.333
Nematerijala sredstva	31.059	44.298
Nekretnine, postrojenja i oprema	24.701.707	24.013.035
Zemljišta	1.141.038	1.122.741
Građevinski objekti	21.304.764	20.736.283
Postrojenja i oprema	1.553.397	762.057
Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	702.508	1.391.954
Investicione nekretnine	69.807	-
Dugoročni finansijski plasmani	-	-
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	6.510.742	6.428.005
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.250.275	1.124.278
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	1.219.811	1.056.338
Dati avansi	30.464	67.940
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	5.260.467	5.303.727
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.828.598	3.142.795
Kupci u zemlji	2.346.057	2.087.370
Druga kratkoročna potraživanja	83.357	70.621
Potraživanja za PDV	2.455	2.941
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-
POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	31.313.315	30.485.338
Vanbilansna aktiva	949.293	-
UKUPNO AKTIVA	32.262.608	30.485.338
P A S I V A		
A) KAPITAL	28.344.132	28.330.181
Osnovni kapital	20.000.000	20.000.000
Zakonske rezerve	5.000.000	5.000.000
Statutarne rezerve	3.177.482	3.177.482
Neraspoređena dobit ranijih godina	128.192	128.192
Neraspoređena dobit izvještajne godina	38.458	24.507
B) DUGOROČNA REZERVISANJA	2.270.374	1.539.569
Dugoročna razgraničenja	2.270.374	1.539.569
C) DUGOROČNE OBAVEZE	-	2.862
Dugoročni krediti	-	2.862
D) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE	698.809	612.726
Obaveze iz poslovanja	397.100	242.697
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	444	-
Dobavljači u zemlji	396.403	242.697
Ostale obaveze iz poslovanja	253	-
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ost.prim.zaposlenih	227.333	232.674
Druge obaveze	9.376	22.077
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	27.477	46.859
Obaveze za PDV	37.523	68.419
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	-	-
G) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
POSLOVNA PASIVA	31.313.315	30.485.338
Vanbilansna pasiva	949.293	-
UKUPNO PASIVA	32.262.608	30.485.338

B I L A N S U S P J E H A za period 01.01. – 31.12.2012. godine

Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I. Poslovni prihodi	5.965.335	5.501.059
Prihodi od prodaje robe	74.654	
Prihodi od prodaje učinaka	5.491.117	5.091.771
Ostali poslovni prihodi	399.564	409.288
II. Poslovni rashodi	5.933.282	5.500.311
Nabavna vrijednost prodane robe	-	-
Materijalni troškovi	765.640	633.378
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.211.353	3.277.714
Troškovi proizvodnih usluga	264.067	39.318
Amortizacija	1.229.963	1.214.367
Nematerijalni troškovi	462.259	335.534
Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	32.053	748
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
III. Finansijski prihodi	168.733	132.949
Prihodi od kamata	166.327	129.810
Pozitivne kursne razlike	-	157
Ostali finansijski prihodi	2.406	2.982
IV. Finansijski rashodi	1.768	1.508
Rashodi kamata	81	1.508
Negativne kursne razlike	84	-
Ostali finansijski rashodi	1.603	-
Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-III)	166.965	131.441
Dobit redovne aktivnosti	199.018	132.189
OSTALI PRIHODI I RASHODI		
V. Ostali prihodi i dobici	673.943	909.404
Viškovi	5.537	742
Naplaćena otpisana potraživanja	666.726	711.828
Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	900	780
Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	780	196.054
VI. Ostali rashodi i gubici	847.412	946.939
Gubici od prodaje i rashodovanja osnovne imovine	2.776	840
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	839.056	930.987
Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	5.580	15.112
Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda	173.469	37.535
PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIV.VRIJEDN.SREDSTAVA		
Prihodi iz osnova usklađivanja vrijed.sredstava	-	-
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijed.imovine	-	64.678
Umanjenje vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana	-	64.678
Gubitak od usklađivanja vrijednosti	-	64.678
Prihodi iz osnova promjene račun. politika i ispravki grešaka	13.664	-
Rashodi iz osnova promjene račun. politika i ispravki grešaka	755	5.469
DOBIT ILI GUBITAK PERIODA - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
Dobit od neprekinutog poslovanja prije poreza	38.458	24.507
POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
NETO DOBIT OD NEPREKINUTOG POSLOVANJA	38.458	24.507
Neto dobit perioda	38.458	24.507
Neto gubitak perioda	-	-
B) OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK	-	-
Ukupno neto sveobuhvatna dobit	38.458	24.507

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2013. godine donio Odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja Društva za 2012. godinu i podnio ih Skupštini, koja je iste usvojila 20.05.2013. godine.

**IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA
za period od 01.01. do 31.12.2012. godine**

(INDIREKTNA METODA)

KM

Opis	Oznaka	IZNOS Tekuća godina	IZNOS Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Neto dobit (gubitak) za period		38.458	24.507
<i>Usklađivanje za:</i>			
2. Amortizacija/vrijednost usklađivanja nemat. imovine	+	22.885	22.644
3. Amortizacija/vrijednost usklađivanja mat. imovine	+	1.207.078	1.191.723
4. Ukupno		1.229.963	1.214.367
5. Smanjenje/(povećanje) zaliha	+(-)	-125.997	39.515
6. Smanjenje/(povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	-258.687	-75.949
7. Smanjenje/(povećanje) drugih potraživanja	+(-)	-12.250	85.581
8. Smanjenje/(povećanje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	153.706	-254.372
9. Smanjenje/(povećanje) drugih obaveza	+(-)	663.182	-178.021
10. Ukupno		419.954	-383.246
11. Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		1.688.375	855.628
B. GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
12. Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		-	-
13. Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	1.975.203	1.567.854
14. Odlivi iz osnova kupovine osnovne imovine	-	1.975.203	1.567.854
15. Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti		-	-
16. Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti		1.975.203	1.567.854
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
17. Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		-	-
18. Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		27.369	155.693
19. Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	2.862	5.693
20. Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	-	24.507	150.000
21. Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti		-	-
22. Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti		27.369	155.693
23. D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE		1.688.375	855.628
24. E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE		2.002.572	1.723.547
25. F. NETO PRILIV GOTOVINE		-	-
26. G. NETO ODLIV GOTOVINE		314.197	867.919
27. H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		3.142.795	4.010.714
28. I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
29. J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
30. K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda		2.828.598	3.142.795

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2013. godine donio Odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja Društva za 2012. godinu i podnio ih Skupštini, koja je iste usvojila 20.05.2013. godine.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2012. godine**

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Ost. rezerve	Akumulir. neraspor. dobit/ nepokriv. gubitak	UKUPNI KAPITAL (2+3+4)
1	2	3	4	6
1. Stanje na dan 31.12.2010. g.	20.000.000	8.177.482	278.192	28.455.674
2. Efekti promjena u račun.politikama	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2010., odn. 01.01.2011. g.	20.000.000	8.177.482	278.192	28.455.674
5. Efekti reval.materij.i nem.sredstava	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finansijskih sred.raspol. za prodaju	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-
8. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	24.507	24.507
9. Neto dobiti/gubici prizn.dir.u kapitalu	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici rasp.i pokriće gubitka	-	-	150.000	150.000
11. Emisija dion.kapitala i dr.obl.poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-
12. Stanje na dan 31.12.2011.godine	20.000.000	8.177.482	152.699	28.330.181
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2011., odn., 01.01.2012. g.	20.000.000	8.177.482	152.699	28.330.181
16. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	38.458	38.458
20. Neto dobiti/gubici priznati u kapit.	-	-	-	-
21. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	24.507	24.507
22. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-
23. Stanje na dan 31.12.2012. god.	20.000.000	8.177.482	166.650	28.344.132

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2013. godine donio Odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja Društva za 2012. godinu i podnio ih Skupštini, koja je iste usvojila 20.05.2013. godine.

**IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
JP „VODOVOD I KANALIZACIJA“ d.o.o. ZENICA
ZA 2012. GODINU**

1. UVOD

Javno preduzeće »Vodovod i kanalizacija« d.o.o Zenica je osnovano prema Odluci o organizovanju JP »Vodovod i kanalizacija« Zenica, koju je donijela Skupština Općine Zenica na sjednici održanoj 27.12.1989. godine. Shodno odredbama Zakona o javnim preduzećima FBiH i Zakona o privrednim društvima, Vijeće Općine Zenica donijelo je 16.02.2006. godine Odluku o usklađivanju statusa JP »Vodovod i kanalizacija« d.o.o Zenica (u daljem tekstu Društvo) sa odredbama navedenih zakona. Odlukom o usklađivanju statusa definisano je da je osnivač Društva Općina Zenica, a sredstva kojim posluje su 100% u državnoj svojini.

Društvo je registrovano Rješenjem Općinskog suda u Zenici broj: 043-0-Reg-06-001248 od 17.08.2006. godine. Nakon izvršenih izmjena i dopuna Statuta, Rješenjem broj: 043-0-Reg-09-001079 od 01.12.2009. godine i Rješenjem broj: 043-0-Reg-12-000034 od 16.01.2012. godine izvršena je dopuna i usklađivanje djelatnosti Društva. Lice ovlašteno za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu je direktor.

Osnivačka prava i dužnosti prema Javnom preduzeću »Vodovod i kanalizacija« d.o.o Zenica vrši Općina Zenica. Ovlaštenja Skupštine, u ime Općine Zenica, vrši Načelnik Općine.

Osnovni kapital Društva iznosi 20.000.000 KM i predstavlja 100% udjel osnivača Općine Zenica. Povećanje osnovnog kapitala vrši se na osnovu Odluke Društva uplatom ili unošenjem novih uloga, a u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Odlukom o usklađivanju statusa Društva sa Zakonom o privrednim društvima i Zakon o javnim preduzećima FBiH.

Prema Odluci o usklađivanju statusa, Društvo je dužno da se pridržava načela i obaveza u poslovanju javnih preduzeća koje obavljaju djelatnost od javnog društvenog interesa u komunalnim djelatnostima, a naročito da obezbijedi: isporuku pitke vode i odvod otpadnih voda u gradu Zenica na način utvrđen zakonom i drugim propisima, ispravnost i funkcionalnost vodoopskrbnih objekata vodovodne i kanalizacione mreže i određeni kvalitet isporučene vode. Na pravni položaj, upravljanje i poslovanje Društva primjenjuju se Zakon o javnim preduzećima u FBiH i Zakon o privrednim društvima.

Odlukom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva detaljno je uređena unutarnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim djelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Društvo je formiralo organizacione jedinice:

- Kabinet Direktora
 - Sektor razvoja i investicija
 - Tehnički sektor
 - Tehnička služba
 - Služba kontrole vode
 - Služba zaštite na radu i obezbjeđenja
 - Služba operative
 - Sektor zajedničkih poslova
 - Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove
 - Finansijska služba
 - Komerrijalna služba
 - Služba za plan i analizu
 - Služba očitavanja vodomjera, knjigovodstva, naplate i AOP-a
- Samostalna organizacijska jedinica je:
- Odjel interne revizije

Na dan 31.12.2012. godine u Društvu je bilo zaposleno 153 zaposlenika. Sjedište Društva je u Zenici, u ul. Bistua Nuova br. 17.

Na datum bilansa Društvo je dalo izjavu da su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije izrazimo mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procjenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu finansijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistema internih kontrola uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i spriječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitivali smo procese koji se odnose na obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti, zakonsku i usklađenost sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, planiranje poslovnih aktivnosti i sa njima povezane račune vezane za sredstva, obaveze i kapital, prihode i rashode, uključujući značajnije troškove poslovanja.

Obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške nisu otkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja koja smo smatrali bitnim, a vezana su za finansijsko izvještavanje.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja za 2012. godinu, konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti. U cilju otklanjanja istih, date su slijedeće preporuke:

- *Dosljedno i u potpunosti poštivati sve usvojene akte i procedure, osigurati adekvatan i pouzdan nadzor nad istima, te donijeti procedure u oblastima rada gdje iste nisu donesene.*
- *Potrebno je isplatu naknada članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju uskladiti sa ostvarenim aktivnostima u radu istih.*
- *Potrebno je Pravilnikom o radu regulisati obračun i isplatu plaće za uposlenike koji nemaju odgovarajući stepen stručne spreme ili za iste propisati obavezu sticanja stručne spreme radnih mjesta na koja su raspoređeni.*
- *Potrebno je sistematizacijom radnih mjesta i opisom poslova razdvojiti poslove iz oblasti javnih nabavki i poslove realizacije i praćenja ugovora, u cilju što efikasnijeg sistema internih kontrola.*
- *Donijeti pisane procedure rada prilikom provođenja postupaka javnih nabavki, kojima će biti definisani nosioci aktivnosti u pojedinim fazama postupka javne nabavke sa jasno naznačenom podjelom ovlaštenja i odgovornosti, u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola.*
- *Potrebno je da Direktor vrši pravovremeno izvještavanje Nadzornog odbora o poduzimanju ograničenih aktivnosti.*
- *Potrebno je donijeti interne procedure kojima će se definisati metodologija i način izrade trogodišnjeg i godišnjeg plana poslovanja, način praćenja realizacije plana poslovanja i izvještavanja o realizaciji plana, te iste dosljedno primjenjivati u cilju osiguranja potpune i blagovremene realizacije planiranih aktivnosti i poduzimanja adekvatnih mjera u slučajevima odstupanja od plana.*
- *Potrebno je da Plan poslovanja i Izvještaj o poslovanju sadrže dovoljne informacije i obrazloženja za stavke koje su planirane i/ili realizovane u većem obimu, te da Plan poslovanja sadrži sve elemente u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.*

- *Potrebno je prema načelima opreznosti i realnosti Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja procijenjivati iskazane bilansne pozicije i očekivane buduće koristi. Sva stalna sredstva vrednovati prema zahtjevima iz standarda, u skladu sa MRS 36–Umanjenje vrijednosti sredstava.*
- *Potrebno je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.*
- *Potrebno je sve zalihe vrednovati prema zahtjevima iz MRS 2 – Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe vrednuju po nabavnoj ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže.*
- *Potrebno je Pravilnikom o računovodstvenim politikama jasno definisati procedure i postupke ispostavljanja faktura, praćenja naplate, otpisa potraživanja i isključenja vode neplatišama, te osigurati dosljednu primjenu istog.*
- *U cilju zaštite naplate i realnog iskazivanja potraživanja potrebno je dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene politike potraživanja i ojačati nadzor nad primjenom usvojenih procedura, pri čemu treba voditi računa o svim okolnostima koje mogu utjecati na mogući gubitak ove imovine.*
- *Potrebno je potraživanja, za koja ne postoji realna mogućnost i zadovoljavajući stepen izvjesnosti da će ista biti naplaćena, prenijeti na sumnjiva i sporna i formirati ispravku vrijednosti na teret finansijskog rezultata u skladu sa MRS 18.-Prihodi.*
- *Potrebno je donijeti pisane procedure kojima će biti regulisano investiranje slobodnih novčanih sredstava te osigurati dosljednu primjenu istih.*
- *Potrebno je odabir banke za oročenje sredstava vršiti transparentno temeljem kvalifikacijskih kriterija (visina kapitala banke, struktura aktive, odobrenje Agencije za bankarstvo, certifikat o osiguranju depozita, odgovarajući finansijski izvještaji) u cilju postizanja što veće kamatne stope.*
- *Potrebno je priznavanje prihoda vršiti u skladu sa MRS 18-Prihodi i tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.*
- *Potrebno je dosljedno poštivati odredbe Pravilnika o radu prilikom utvrđivanja i isplate stimulacija. Obračun minulog rada vršiti u skladu sa navedenim Pravilnikom.*
- *Ugovore o djelu zaključivati u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu navedenu oblast i to za poslove koji nisu predviđeni postojećom sistematizacijom.*
- *Potrebno je osigurati praćenje realizacije zaključenih ugovora, u cilju poštivanja svih ugovornih odredbi.*
- *Potrebno je troškove i obaveze za sudske takse priznavati u poslovnim knjigama Društva u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima u cilju fer i istinitog prikaza finansijskih izvještaja.*
- *Potrebno je Pravilnik o radu uskladiti sa stvarnim načinom obračuna i isplate toplog obroka.*
- *Za nabavku usluga ocjenjivanja i ispitivanja vode, potrebno je osigurati primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH.*
- *Postupke nabavki provoditi u skladu sa propisanim procedurama Zakona o javnim nabavkama BiH, podzakonskim i vlastitim aktima.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Prethodno iskustvo sa klijentom i ostale kontrole nadležnih organa

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po prvi put obavlja reviziju finansijskih izvještaja predmetnog klijenta i usklađenosti iskazanih iznosa u izvještajima sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija finansijskih izvještaja za 2012. godinu obavljena je od strane revizorskog društva ABACUS PLUS d.o.o. Zenica, sačinjen je izvještaj o obavljenoj reviziji, u kojem je dato pozitivno mišljenje.

Tokom 2012. godine poslovanje Društva nije bilo predmetom kontrola od strane nadležnih organa.

4.2 Sistem internih kontrola

Društvo je uspostavilo organizaciju i organizovalo organe u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH, te donijelo potrebne akte i usvojilo važnija pravila i procedure. Donesenim aktima detaljno su uređene procedure i postupanja uposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka u okviru radnih procesa, zatim uređeni su postupci rada, odobravanja i davanja ovlaštenja, razgraničenje dužnosti, kontrole pristupa, praćenje i nadzor. Istim su uređeni kontrolni postupci u načinu raspolaganja i trošenja sredstava u skladu sa propisanim i dodijeljenim ovlaštenjima.

Organizacija Društva utvrđena je Statutom, a detaljno razrađena Odlukom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u okviru koje su posebno uređeni organizacija rada, sistematizacija poslova i radnih mjesta i plaće, dodaci i naknade plaće.

Iako je donošenjem značajnijih akata i izvršenom podjelom ovlaštenja i odgovornosti uspostavljeno povoljno kontrolno okruženje i stvoreni preduvjeti za kvalitetne i efikasne kontrolne aktivnosti, nismo se uvjerali da je sistem internih kontrola u potpunosti uspostavljen, u mjeri da obezbjedi razumno uvjerenje da su postignuti postavljeni osnovni ciljevi poslovanja, a prije svih što efikasnije upravljanje i uspješnije poslovanje i adekvatna zaštita imovine.

Usvojene su izmjene i dopune Pravilnika o računovodstvenim politikama 29.03.2013. godine (sa primjenom od 01.01.2013. godine), kojim je, između ostalog definisano kada se vrši prijenos na sumnjiva i sporna potraživanja preko ispravke vrijednosti potraživanja na teret rashoda tekućeg perioda kao i pokretanje postupaka pred sudom. Navedene izmjene i dopune Pravilnika su primijenjene kod sačinjavanja finansijskih izvještaja za 2012. godinu. Međutim, Pravilnikom nisu definisane procedure i postupci ispostavljanja faktura i slanja opomena kupcima u slučaju neplaćanja dugovanja poslije isteka ugovorenog roka za plaćanje. Također nije definisano kada se vrši isključenje vode neplatišama, kao i otpis potraživanja.

Poslovnikom o radu Nadzornog odbora iz 2007. godine definisano je da se sjednice održavaju po pravilu jednom mjesečno, a po potrebi mogu i u drugim terminima. Utvrđeno je da je tokom 2012. godine održano 8 sjednica, odnosno sjednice nisu održavane jednom mjesečno (u periodu od 26.03.2012.-28.06.2012. godine nije održana nijedna sjednica Nadzornog odbora). Napominjemo da zaključenim ugovorima isplata mjesečne naknade nije uvjetovana održavanjem sjednica. Također utvrđeno je da su tokom 2012. godine održane samo 4 sjednice Odbora za reviziju, iako je Poslovnikom o radu istog predviđeno da se sjednice održavaju po pravilu jednom mjesečno. Također navodimo da Odbor za reviziju nije održao nijednu sjednicu od 10.08.2012. godine do kraja godine. Navedeno smatramo bitnim iz razloga što je članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju tokom godine vršena isplata redovne mjesečne naknade tokom cijele revidirane godine.

Prema važećoj sistematizaciji, ukupno je sistematizovano 91 radno mjesto sa ukupno 176 izvršilaca, dok je na dan 31.12.2012. godine, bilo uposleno 153 zaposlenih. Tokom 2012. godine primljeno je 12 novih uposlenika. Članom 4. Pravilnika o radu, definisano je da Odluku o potrebi zasnivanja radnog odnosa sa novim uposlenikom donosi direktor Društva. Direktor neće donijeti odluku ako unutar Društva postoje uposlenici koji pored svojih dosadašnjih poslova mogu obavljati te nove poslove. Tokom 2012. godine, Društvo je zaključilo ugovore na određeno vrijeme sa osam uposlenika za sistematizovana radna mjesta, bez obrazloženja po kojem osnovu su isti primljeni na određeno vrijeme (npr. povećani obim posla, sezonski rad i sl.).

Prema prezentiranim podacima, utvrđeno je da ukupno 8 uposlenika Društva radi na radnim mjestima za koje je potrebna viša stručna sprema od one koju imaju i u skladu s tim primaju plaću većeg koeficijenta od onog koji im stvarno i pripada, što ima za posljedicu povećanje troškova zaposlenih. Navedeno nije regulisano Pravilnikom o radu Društva.

Provedenom revizijom utvrđeno je da poslove iz oblasti javnih nabavki, prema postojećoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, obavlja Komercijalna služba. Prema opisu poslova, ista je, između ostalog, zadužena da učestvuje u organizovanju i sprovođenju procedura javnih nabavki, zatim za izdavanje narudžbi za nabavku roba, usluga i izvođenja radova, kao i za praćenje ugovorenih cijena i rokova isporuke. Smatramo da je poslove javnih nabavki potrebno razdvojiti od realizacije i praćenja zaključenih ugovora u cilju poboljšanja sistema internih kontrola i to razdvajanjem ovlaštenja i odgovornosti učesnika u ovim procesima. Ovakva organizaciona struktura ne doprinosi djelotvornoj internoj kontroli, budući da najveći dio poslova obavlja samo jedan uposlenik, šef Komercijalne službe. Također navodimo da radno mjesto komercijaliste sa 31.12.2012. godine nije bilo popunjeno.

Nedovoljno funkcionisanje internih kontrola i ne postojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti su rezultirale slijedećim propustima i nepravilnostima:

- Društvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama, jer za iskazana potraživanja u iznosu najmanje od 112.612 KM, a koja su starija od 12 mjeseci, nije izvršena ispravka vrijednosti na teret rashoda tekućeg perioda, a što je imalo za posljedicu da su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja podcijenjeni za iznos od 112.612 KM, a rezultat poslovanja precijenjen za navedeni iznos. Nije obezbijedena ročna struktura potraživanja, koja bi pružala pouzdane informacije o starosti potraživanja i na osnovu koje bi Društvo moglo blagovremeno poduzimati aktivnosti na zaštiti ove imovine.
- nisu uspostavljene kontrolne procedure kojima bi se regulisali troškovi reprezentacije. Konstatovano je da se ne vodi evidencija primljenih i datih poklona kako bi se zadovoljio princip transparentnosti u ovom procesu, niti je na svim računima navedeno za koje je svrhe načinjen trošak reprezentacije, zbog čega se nije moglo potvrditi da su isti načinjeni u poslovne svrhe.
- troškovi službenog puta u zemlji i inostranstvu su regulisani Pravilnikom o radu i internom Procedurom. Pravilnikom je utvrđeno da se visina dnevnice za inostranstvo obračunava u skladu sa Odlukom Vlade FBiH, dok dnevnicu u zemlji iznosi 10% od prosječne plaće ostvarene u FBiH. „Procedura br.10“ je u suprotnosti sa navedenim i u istoj se navodi da će se dnevnicu u zemlji isplatiti u skladu sa odlukom Vlade FBiH. Navedeno ukazuje da je potrebno uskladiti Pravilnik i Proceduru. Ovi akti ne propisuju obavezu podnošenja izvještaja o službenom putu već samo obračun putnih troškova za isplatu naknade. Iako službena putovanja nisu česta, konstatovano je da putni nalozi sadrže izvještaj, ali se ne vodi evidencija o prelasku granice u cilju pravilnog obračuna istih, ne prilažu se pozivnice/plan i program seminara/sajma, niti Direktor donosi Odluke o upućivanju na službeni put.
- revizijom ugovora o izvođenju radova zaključenih sa Općinom Zenica i Ministarstvom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona, utvrđeno je da kod pojedinih ugovora nije definisan rok za okončanje radova, dok se kod nekih ugovora, predviđeni rokovi, nisu poštovali.
- Društvo je donijelo interni Pravilnik o javnim nabavkama, međutim istim nije definisana procedura rada, niti su definisani nosioci aktivnosti u pojedinim fazama postupka javne nabavke kao ni organizacioni dijagram sa opisom poslova učesnika u postupku javnih nabavki, koji uključuje pojedinačne odgovornosti i ovlaštenja.
- Direktor Društva nije vršio redovno izvještavanje Nadzornog odbora o poduzimanju ograničenih aktivnosti, prema Odluci Nadzornog odbora od 04.04.2011. godine, kojom je predviđeno da Direktor za svaku sjednicu Nadzornog odbora pripremi izvještaj o aktivnostima koje je vršio između sjednica. Tako je pregled zaključenih kompenzacija za period od 13.01.2012.-29.10.2012. godine predočen Nadzornom odboru tek 29.10.2012. godine.

Odjel za internu reviziju u Društvu je uspostavljen 2011. godine, kada je donesen i Pravilnik o radu Odjela za internu reviziju. U Odjelu za internu reviziju uposlen je 1 uposlenik.

Odjel za internu reviziju sačinio je Studiju rizika za 2012. godinu u kojoj su identificirani rizici radi utvrđivanja prioriteta područja revizijskih ispitivanja i utvrđivanja potrebnih revizijskih resursa i to: rizici okruženja, procesni rizici i rizici informacija za donošenje odluka. Sačinjen je Registar rizika koji predstavlja strategiju rizika, jer osim što dokumentuje rezultate procjene rizika u cijelom Društvu, sadrži i kategorije rizika, specifične rizike, prioritete kao i usmjerenja Odjela interne revizije na plan obavljanja revizija. U Registru rizika dati su opisi rizika za svako pojedinačno radno mjesto, a nivo rizika je ocijenjen u rasponu od 1-9. Odjel za internu reviziju je proveo procjenu poslovnih rizika za svoje potrebe u cilju definisanja prioriteta provođenja pojedinih internih revizija, a odgovoran je za procjenu/ocjenu revizijskih rizika.

Na osnovu usvojene Studije rizika, Odjel za internu reviziju sačinio je godišnji strateški Plan revizije Odjela interne revizije za period 2012.-2014. godina i Godišnji Plan revizije za 2012. godinu sa ukupno 5 revizorskih projekata (od čega jedan projekat po zahtjevu), koji su usvojeni od strane Odbora za reviziju 10.08.2012. godine. Tokom 2012. godine obavljene su tri revizije od strane Odjela za internu reviziju. U izvještajima su konstatovani određeni nedostaci i propusti. Najveći dio datih preporuka odnosio se na: potrebu donošenja internih pisanih procedura u svim poslovnim procesima; poboljšanja sistema internih kontrola u cilju prevencije od zloupotrebe i ilegalne potrošnje vode; kao i u cilju smanjenja broja

nedostupnosti očitavanja vodomjera; vršenje analize zaliha u skladištu, procjenu upotrebljivosti i vrijednosti raspoloživih zaliha, te obezbjeđenje kontrole poštivanja procedura upravljanja zalihama.

Preporuke:

Dosljedno i u potpunosti poštivati sve usvojene akte i procedure, osigurati adekvatan i pouzdan nadzor nad istima, te donijeti procedure u oblastima rada gdje iste nisu donesene.

Potrebno je isplatu naknada članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju uskladiti sa ostvarenim aktivnostima u radu istih.

Potrebno je Pravilnikom o radu regulisati obračun i isplatu plaće za uposlenike koji nemaju odgovarajući stepen stručne spreme ili za iste propisati obavezu sticanja stručne spreme radnih mjesta na koja su raspoređeni.

Potrebno je sistematizacijom radnih mjesta i opisom poslova razdvojiti poslove iz oblasti javnih nabavki i poslove realizacije i praćenja ugovora, u cilju što efikasnijeg sistema internih kontrola.

Donijeti pisane procedure rada prilikom provođenja postupaka javnih nabavki, kojima će biti definisani nosioci aktivnosti u pojedinim fazama postupka javne nabavke sa jasno naznačenom podjelom ovlaštenja i odgovornosti, u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola.

Potrebno je da Direktor vrši pravovremeno izvještavanje Nadzornog odbora o poduzimanju ograničenih aktivnosti.

4.3 Planiranje i izvještavanje

U skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH i odredbama Statuta, Društvo donosi trogodišnji i godišnji plan poslovanja. **Društvo nije donijelo internu proceduru o načinu i metodologiji planiranja, koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.** Proces planiranja kao i izvještavanja zasniva se uglavnom na iskustvu, pokazateljima iz prethodnih godina i Planom investicija, u čijem sačinjavanju sudjeluju Općina Zenica, Fond za zaštitu okoliša i resorno kantonalno ministarstvo.

Odlukom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u okviru Službe za plan i analizu, sistematizovano je radno mjesto ekonomista za plan i analizu, koje sa 31.12.2012. godine nije popunjeno. Proces planiranja se odvijao u okviru Tehničkog sektora i Sektora zajedničkih poslova, gdje su pomoćnici direktora učestvovali u kreiranju i praćenju realizacije Plana poslovanja, kao i izvještavanju.

Trogodišnji plan poslovanja za period 2012.-2014. godina sačinjen je 18.01.2012. godine, a od strane Nadzornog odbora je usvojen 27.01.2012. godine. U skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom Društva, Načelnik Općine Zenica je, vršeći ovlaštenja Skupštine, usvojio Trogodišnji Plan poslovanja 14.02.2012. godine.

Plan poslovanja za 2012. godinu sačinjen je 18.01.2012. godine, a od strane Nadzornog odbora je usvojen 27.01.2012. godine, u skladu sa Statutom. Za 2012. godinu, Društvo je planiralo prihode od osnovne djelatnosti u iznosu od 4.945.152 KM, od čega 3,5 miliona KM se odnosi na prodaju vode, a 1,4 miliona KM na usluge kanalizacije. Planirano je proizvesti 9.490.000 m³ vode, te prodati 6.530.000 m³ vode.

Ukupni rashodi poslovanja planirani su u iznosu od 6.693.470 KM, što je više za 6,6% u odnosu na procjenu izvršenja 2011. godine. Najveći dio troškova se odnosi na plaće zaposlenih (2.650.000 KM), amortizaciju (1.350.000 KM), utrošene sirovine/materijal (800.000 KM) i ostale troškove zaposlenih (785.000 KM). Najveće povećanje planiranih troškova u odnosu na procjenu izvršenja 2011. godine odnosi se na troškove usluga održavanja (197,8%), troškove osiguranja (134,9%), bankarske usluge (88%), putne troškove (37,7%) i troškove naknada Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, ugovori o djelu (26%). Ističemo da u Planu poslovanja nije obrazložen osnov za povećanje pojedinih pozicija. Planom investicionih ulaganja predviđene su investicije u iznosu od 2.808.263 KM, od čega je Društvo planiralo finansirati 1.879.731 KM iz vlastitih sredstava, a iz ostalih izvora 928.532 KM. Ukupna planirana dobit Društva iznosi 60.882 KM. Konstatovano je da Plan poslovanja ne sadrži prijedlog za korištenje dobiti za period obuhvaćen planom, a što je obaveza u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

Polugodišnji finansijski izvještaj za period 01.01.-30.06.2012. godine sačinjen je u avgustu 2012. godine. Uprava je sačinila Izvještaj o poslovanju za I polugodište u skladu sa metodologijom sačinjavanja godišnjeg plana, iz kojeg se vidi da su prihodi ostvareni u iznosu od 85,6% od planiranih, a rashodi 88,83%

od planiranih. Nadzorni odbor je usvojio polugodišnji Izvještaj o poslovanju 16.08.2012. godine. Služba za pravne, kadrovske i opće poslove i Služba knjigovodstva također sačinjavaju mjesečne Izvještaje o poslovanju, koji se upućuju Direktor. Izvještaj sadrži pregled ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda za taj mjesec, sadrži i pregled potraživanja od kupaca, pregled fakturisanja i pregled ostvarenih investicija sa izvještajnim mjesecom.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

R.b.	Opis	Ostvareno u 2011. godini	Plan za 2012. godinu	Ostvareno u 2012. godini
	2	3	4	6
I	UKUPAN PRIHOD	6.543.414	6.754.352	6.821.675
	Prihodi - voda	3.483.074	3.556.152	3.637.689
	Prihodi - kanalizacija	1.359.060	1.389.000	1.387.178
	Ostali prihodi	1.701.280	1.809.200	1.796.808
II	UKUPANI RASHODI	6.518.906	6.693.470	6.783.218
III	Dobit (I-II)	24.507	60.882	38.458

Izvještaj o poslovanju za 2012. godinu je usvojen od strane Nadzornog odbora 04.04.2013. godine, a od strane Načelnika Općine Zenica 20.05.2013. godine. Najveći dio prihoda (73%) ostvaren je po osnovu isporučene vode i naknade za kanalizaciju. Ukupni rashodi poslovanja veći su za 4,1% od prethodne godine, a za 1,3% od plana. Na pojedinim stavkama rashoda ostvarena su značajnija odstupanja u odnosu na plan i to: troškovi otpisa opreme (162%) i auto guma (356%), troškovi ugovora o djelu i komisija (213%), usluge reklame (105%), sudske takse (163%) i slično. Izvještaj ne sadrži obrazloženja za navedena i druga odstupanja. U toku 2012. godine Društvo je realizovalo investicija u iznosu od 1.758.120 KM, što je za 6,46% manje od plana. Realizacija investicija ne sadrži uporedbu sa planom investicija, a obzirom na značajnost i kompleksnost istih (uključenost drugih subjekata u finansiranje i nadzor), smatramo da je potrebno da se izvrši uporedba realizacije pojedinačnih investicija sa planom, kao i da se daju adekvatna obrazloženja ostvarenih odstupanja.

Preporuke:

Potrebno je donijeti interne procedure kojima će se definisati metodologija i način izrade trogodišnjeg i godišnjeg plana poslovanja, način praćenja realizacije plana poslovanja i izvještavanja o realizaciji plana, te iste dosljedno primjenjivati u cilju osiguranja potpune i blagovremene realizacije planiranih aktivnosti i poduzimanja adekvatnih mjera u slučajevima odstupanja od plana.

Potrebno je da Plan poslovanja i Izvještaj o poslovanju sadrže dovoljne informacije i obrazloženja za stavke koje su planirane i/ili realizovane u većem obimu, te da Plan poslovanja sadrži sve elemente u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

4.4 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Knjigovodstvena sadašnja vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u iznosu od 24.802.573 KM i ista se odnose na slijedeće:

	31.12.2012.	31.12.2011.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	24.802.573	24.057.333
Nematerijalna imovina	31.059	44.298
Zemljišta	1.141.038	1.122.741
Građevinski objekti	21.304.764	20.736.283
Postrojenja i oprema	1.553.397	762.057
Avansi, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	702.508	1.391.954
Investicione nekretnine	69.807	-

Nematerijalna stalna sredstva su prema Pravilniku o računovodstvenim politikama nefinansijska sredstva koja su bez fizičkog obilježja i koja se mogu identificirati. Za priznavanje nematerijalnog sredstva u bilansu stanja, neophodno je da Društvo kontroliše resurse iz kojih će buduće ekonomske koristi, koje se mogu pripisati dotičnom nematerijalnom sredstvu pritjecati u Društvo, te da se trošak nabavke tog sredstva

može pouzdano izmjeriti. Nematerijalna sredstva se otpisuju sistematski tokom procijenjenog vijeka trajanja, primjenom linearne metode otpisa za svako pojedinačno sredstvo.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 24.701.707 KM. Prema računovodstvenim politikama Društva, pojedinačni predmet nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjava uslove priznanja početno se mjeri po njegovom trošku sticanja odnosno nabavke. Terećenje troškova na nabavnu vrijednost prestaje u trenutku kad je ono dovedeno na lokaciju i u stanje neophodno za rad što se potvrđuje Zapisnikom o tehničkom prijemu i što predstavlja dan završetka ulaganja i aktiviranja stalnog sredstva. Temeljni kriterij za priznavanje naknadnih troškova u nabavnu vrijednost je zadovoljen kad se time: produžava vijek upotrebe stalnog sredstva, povećava njegov kapacitet i unapređuje kvaliteta njegovog učinka. Vrijednost, struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme u revidiranoj godini iskazane su u slijedećoj tabeli:

Opis	Zemljišta	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogon. kanc.namj.	Transportna sredstva	Mater.sred. u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
Nabavna vrijednost							
na dan 01.01.2012.	1.122.740	78.596.428	2.489.770	249.730	1.008.955	1.391.954	84.859.577
- direktna povećanja u 2012. godini	2.430	531.759	27.475	42.907	90.936	1.326.954	2.022.461
- prijenos sa pripreme	15.868	1.162.675	837.857			-2.016.400	0
- otuđenje i rashodovanje	.		-32.926	-1.986	-31.536		-66.448
- ostalo	.	-103.888					-103.888
na dan 31.12.2012.	1.141.038	80.186.974	3.322.176	290.651	1.068.355	702.508	86.711.702
Akumulirana amortizacija							
na dan 01.01.2012.	-	57.860.145	2.061.681	212.839	711.878	-	60.846.543
- amortizacija	-	1.067.028	130.190	8.707	66.161		1.272.086
- otuđenje i rashodovanje	-		-30.300	-1.835	-31.536		-63.671
- ostalo	-	-44.963					-44.963
na dan 31.12.2012.	-	58.882.210	2.161.571	219.711	746.503	-	62.009.995
Neto knjigov.vrijednost							
na dan 01.01.2012.	1.122.740	20.736.283	428.089	36.891	297.077	1.391.954	24.013.034
na dan 31.12.2012.	1.141.038	21.304.764	1.160.605	70.940	321.852	702.508	24.701.707

Povećanje nabavne vrijednosti materijalne imovine tokom 2012. godine iskazano je u iznosu od 2.016.400 KM, od čega se na aktiviranje izvedenih radova na izgradnji „Male hidroelektrane Čajdraš“ odnosi 1.083.828 KM.

Na poziciji nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi na dan 31.12.2012. godine iskazan je iznos od 699.448 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da za investicije u pripremi u iznosu od 55.543 KM, koje su započete u ranijem periodu (prije 2008. godine) i finansirane vlastitim sredstvima, nije bilo realizacije u 2012. godini, a odnose se na: Građevinski objekti Putovići 22.676 KM, Plava voda 7.217 KM, fekalni kanalizacioni kolektori Bojin Vir-Raspotočje-Gnjusi-Drivuša 9.800 KM, Katastar otpadnih voda Zenice 9.350 KM i Mini hidroelektrana Kamenolom 6.500 KM.

Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi da je Društvo izvršilo analizu dosadašnjih ulaganja, budući da tokom 2012. godine nije bilo novih ulaganja, niti je postupilo prema načelu opreznosti, jer nije izvršena procjena vjerovatnoće budućih ekonomskih koristi od iskazane imovine shodno paragrafu 37., 85. i 89. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Tokom 2012. godine izvršeno je evidentiranje povećanja nabavne vrijednosti projekta izgradnje fekalnih kolektora Grada Zenice u iznosu od 27.265 KM prema fakturi „IPSA Institut“ d.o.o Sarajevo, a koje se odnosi na 70% ugovorene cijene. Ukazujemo da je ugovor za nabavku zaključen 16.08.2010. godine, prema kojem je rok za izvršenje usluge bio 3 mjeseca. Do vremena okončanja predmetne revizije, nije ispostavljena okončana situacija na preostalih 30% ugovorene cijene, niti je prezentirano da je zaključen Anex, kojim bi se rok za izradu navedenog projekta produžio.

Značajno je napomenuti da je Društvo tokom 2012. godine izvodilo investicione radove u vlastitoj režiji, tako da je za iznos od 856.201 KM umanjilo (storniralo) troškove materijala, radne snage i amortizacije, a povećalo aktivu Društva za navedeni iznos.

U cilju usklađenja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, proveden je godišnji popis sredstava, obaveza i potraživanja na dan 31.12.2012. godine, te je od strane Centralne popisne komisije sačinjen Elaborat o popisu imovine, obaveza i potraživanja, koji je Nadzorni odbor usvojio Odlukom od 13.02.2013. godine. **U Elaboratu Centralne komisije o popisu stalnih sredstava, investicija u toku, zaliha, sitnog inventara, novčanih sredstava i depozita, obaveza i potraživanja, nije navedeno da je izvršeno usklađivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja, niti je data rekapitulacija ukupnih stalnih sredstava i zaliha Društva, koji su bili predmet popisa.** Utvrđeno je da su pojedinačne popisne komisije izvršile fizički popis sredstava koji je unesen u popisne liste, izvršeno je sravnjenje sa knjigovodstvenim stanjem, pri čemu su utvrđene prirodne razlike (višak sirovina i materijala). **Međutim, nisu sačinjene adekvatne popisne liste, koje predstavljaju sastavni dio Izvještaja o popisu. Napominjemo da je jedan od zadataka popisnih komisija unos u popisne liste knjigovodstvenog stanja radi usaglašavanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Popisne liste moraju imati rekapitulacije po pojedinim vrstama sredstava u okviru sintetičkih konta.**

Zbog dotrajalosti, nerentabilnosti i tehničke zastarjelosti, na prijedlog Centralne komisije, izvršeno je rashodovanje stalnih sredstava, materijala na zalihi i rezervnih dijelova. Isto tako, konstatovano je da u Elaboratu nije dat pregled ostalih potraživanja od kupaca u zemlji (375.667 KM) i obaveza prema dobavljačima u zemlji (393.805 KM), niti su data obrazloženja za pojedine bilansne pozicije.

Napominjemo da u popisne komisije ne bi trebalo imenovati osobe koje su materijalno ili finansijski zadužene i rukuju sredstvima koja su predmet popisa.

Amortizacija materijalnih stalnih sredstava vrši se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno po osnovu procjene pritanja ekonomskih koristi tokom korištenja i upotrebe stalnih sredstava. Pri svakoj novoj nabavci Uprava Društva utvrđuje korisni vijek trajanja svakog pojedinačnog sredstva u zavisnosti od vrste stalnog sredstva, svih njegovih karakteristika i planiranog načina korištenja i održavanja. Sistemski raspored amortizovanog iznosa za sve godine tokom vijeka upotrebe pojedinih stalnih sredstava, Društvo vrši linearnom metodom za sva sredstva osim sredstava vodovodne i kanalizacione mreže. Sistemski raspored amortizovanog iznosa za sve godine tokom vijeka upotrebe sredstva vodovodne i kanalizacione mreže vrši se funkcionalnom metodom. Iznos procjene učinka za vremenski vijek trajanja sredstva utvrđen Pravilnikom će biti osnova pri izračunavanju godišnjeg iznosa amortizacije za vodovodnu i kanalizacionu mrežu u funkciji isporučenih odnosno proizvedenih količina vode. Utvrđeni korisni vijek trajanja i stope amortizacije za raspoloživa stalna materijalna sredstva po grupama je sljedeći:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
-Filteri	40	2,50
-Rezervoari, metalne ogr.i vrata	40	2,50
-Vodovodna mreža	55	1,82
-Kanalizaciona mreža	55	1,82
-Putnička vozila	8	12,50
-Mjerni i kontrolni uređaji	5	20,00
-Građev.mašine (kompresori, rovok.)	5	20,00

Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu iskazani su u iznosu od 3.060 KM, koji se odnosi na dati avans „Energoinvest“ d.d Sarajevo u 2011. godini, po osnovu zaključenog ugovora za „Izradu Elaborata pokretanja i zaustavljanja turbine MHE Čajdraš“. Po navedenom ugovoru, Društvo je vratilo „Energoinvest“-u fakturu na iznos od 14.321 KM zbog problema u realizaciji ugovora, tako da je iznos uplaćenog avansa ostao neopravdan sa 31.12.2012. godine.

Preporuke:

Potrebno je prema načelima opreznosti i realnosti Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja procijenjivati iskazane bilansne pozicije i očekivane buduće koristi. Sva stalna sredstva vrednovati prema zahtjevima iz standarda, u skladu sa MRS 36–Umanjenje vrijednosti sredstava.

Potrebno je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.

4.5 Zalihe

Na datum bilansa iskazane su slijedeće zalihe:

	31.12.2012.	31.12.2011.
ZALIHE	1.219.811	1.056.338
Sirovine i materijal, gorivo i mazivo	952.945	806.612
Rezervni dijelovi	156.220	157.523
Auto gume	2.387	6.198
Sitan inventar	108.259	86.005

Društvo nema utvrđene procedure vezane za praćenje umanjenja vrijednosti zaliha sa niskim koeficijentom obrta, odnosno za zalihe koje stoje u skladištu već duži vremenski period. Za najveći dio iskazanih zaliha koje nisu imale promjena u revidiranoj godini, a posebno u dužem vremenskom periodu, nije izvršena procjena, radi čega je vrijednost istih u poslovnim knjigama i dalje iskazana po nabavnim cijenama. Revizorskom timu nije prezentirana starosna struktura zaliha.

U skladu sa Zaključkom Odbora za reviziju od 24.03.2011. godine, Direktor Društva je 02.09.2011. godine donio Rješenje o imenovanju stručne komisije koja će izvršiti detaljnu analizu zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara. Zadatak Komisije je bio da shodno preporuci ovlaštenog revizora iz marta 2011. godine, u skladištu Društva izvrši detaljnu analizu zaliha i eventualno ako postoje nekurentne, zastarjele i neupotrebljive zalihe, putem izvještaja Direktor, predloži otpis istih ili za eventualno precijenjene zalihe predloži usklađivanje vrijednosti, putem ispravke vrijednosti zaliha na teret rashoda. Rok za izvršenje posla je bio 30.09.2011. godine.

Komisija je sačinila Izvještaj te isti podnijela 22.11.2011. godine Direktor Društva na razmatranje i usvajanje. U Izvještaju Komisije je predloženo da se zalihe u iznosu od 92.287 KM (sirovine i materijal, rezervni dijelovi transportnih sredstava, sitan inventar itd.) otpišu, jer su iste nekurentne, zastarjele i neupotrebljive. Za zalihe u iznosu od 209.604 KM, Komisija je navela da je iste potrebno početi koristiti, jer godinama stoje neupotrebljene, te je predložila da Tehnička služba Društva predvidi predmjerima i predračunima budućih investicija korištenje ovih zaliha. Od navedenog iznosa najveću stavku čine cijevi gusane u iznosu 151.500 KM, za koje je data informacija da su nabavljene još 1989. godine.

Direktor nije dao saglasnost na prijedlog Komisije za otpis, jer „smatra da zalihe nisu zastarjele i da ima mnogo sredstava koja se mogu iskoristiti. Rukovodioci u svom domenu imaju obavezu da poduzmu mjere da koriste predložena sredstva za otpis“. U pismenom odgovoru Direktora navedeno je da će o otpisu dijela sredstava, odlučiti uz saglasnost nadležnih organa.

Na dan 31.12.2012. godine vrijednost zaliha u iznosu od 1.219.811 KM je veća za 15% u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje da je uglavnom trošeno ono što je nabavljano u tekućoj godini. I od strane Odjela za internu reviziju konstatovane su slabosti u upravljanju zalihama, tako da su date preporuke vezane za donošenje pisanih procedura, vršenje redovne analize zaliha u skladištu, procjenu upotrebljivosti i vrijednosti raspoloživih zaliha. U Izvještaju Odjela konstatovano je da Društvo na poziciji zaliha evidentira rezervne dijelove za transportna sredstva koja više nisu u upotrebi. Prema Elaboratu Centralne popisne komisije o izvršenom popisu za 2012. godinu, Društvo je izvršilo otpis ovih zaliha u iznosu od 1.919 KM (Društvo ne posjeduje vozila za koja su namijenjeni auto dijelovi i na zalihama stoje preko 10 godina).

Obzirom da nije izvršena procjena vrijednosti zaliha koje se ne koriste već duži vremenski period, a za dio iste je u Izvještaju Komisije navedeno da se da su zastarjele i neupotrebljive (92.287 KM), odnosno da godinama stoje neupotrebljene (209.604 KM), nismo u mogućnosti potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 301.891 KM.

Preporuka:

Potrebno je sve zalihe vrednovati prema zahtjevima iz MRS 2 – Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe vrednuju po nabavnoj ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže.

4.6 Potraživanja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su slijedeća potraživanja:

	31.12.2012.	31.12.2011.
POTRAŽIVANJA	2.431.869	2.160.932
Potraživanja od prodaje	2.346.057	2.087.370
Druga kratkoročna potraživanja	83.357	70.621
Potraživanja za PDV	2.455	2.941

Ukupna potraživanja iskazana na 31.12.2012. godine u iznosu od 2.431.869 KM imaju tendenciju rasta i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 12,5 %.

Potraživanja od prodaje su najznačajnija i nastala su po osnovu naknada za utrošenu vodu, naknada za kanalizaciju i ostalih usluga, a iskazana su u slijedećim iznosima:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Potraživanja od prodaje	2.346.057	2.087.436
Potraživanja od kupaca u zemlji	2.346.057	2.087.436
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji (Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca)	9.867.338 (9.867.338)	9.710.077 (9.710.077)

Potraživanja od prodaje odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji. Iznos od 2.346.057 KM se odnosi na potraživanja do 1 godine i ista su iskazuju kao redovna. Potraživanja od 9.867.338 KM su sumnjiva i sporna potraživanja koja su putem ispravke vrijednosti potraživanja teretila rezultate poslovanja. U navedeni iznos je uključen i iznos 838.955 KM prenesen na sumnjiva i sporna potraživanja na datum bilansa i ispravljen na teret rashoda obračunskog perioda, za što je 13.02.2013. godine donesena Odluka Nadzornog odbora. Od navedenog iznosa se na potraživanja iz kategorije domaćinstva odnosi 645.605 KM, a na potraživanja iz kategorije privreda 193.350 KM.

Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama kratkoročna finansijska potraživanja obuhvataju potraživanja koja se realizuju u roku 12 mjeseci i to: potraživanja od prodaje: potraživanja od kupaca (pravnih i fizičkih lica); druga potraživanja: potraživanja od države (PDV), potraživanja za date avanse, potraživanja od osiguravajućih kuća, potraživanja od zaposlenih, refundacije i kratkoročni finansijski plasmani. Povećanje potraživanja za kamate temelji se na ugovoru, nagodbi ili sudskoj presudi. Sva potraživanja se iskazuju po nominalnoj vrijednosti na osnovu ispostavljene dokumentacije koja prati nastanak poslovnog događaja. Izmjenama navedenog Pravilnika od 29.03.2013. godine, definisano je da za sva potraživanja koja su starija od 12 mjeseci vrši se prenos sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja preko ispravke vrijednosti, a na teret rashoda tekućeg perioda. Za nenaplaćena potraživanja u kategoriji domaćinstva, pokreću se postupci pred sudom i to u vremenskom roku, koji nije duži od 12 mjeseci od nastanka potraživanja. Za nenaplaćena potraživanja iz kategorije privrede, pokreću se postupci pred sudom i to u vremenskom roku koji nije duži od 36 mjeseci od nastanka potraživanja. **Međutim utvrđeno je da Pravilnikom nisu jasno definisane procedure i postupci ispostavljanja faktura i slanja opomena kupcima u slučaju neplaćanja dugovanja poslije isteka ugovorenog roka za plaćanje. Također nije definisano kada se vrši isključenje vode neplatišama, kao i otpis potraživanja.**

Prema prezentiranoj dokumentaciji, konstatovano je da Društvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama. Utvrđeno je da su u okviru ostalih potraživanja (375.667 KM) iskazana potraživanja u iznosu najmanje od 112.612 KM, koja su starija od 12 mjeseci i nisu ispravljena na teret rashoda tekućeg perioda. Od navedenog iznosa na potraživanje od „JORDAN & P“ d.o.o Zenica, odnosi se 109.031 KM, a po osnovu Ugovora o zakupu poslovnog, skladišnog i radnog prostora i opreme od 02.06.2009. godine. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da navedena potraživanja za period februar 2010. godine-avgust 2011. godine, iako nisu ispravljena, su utužena. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja podcijenjeni za iznos najmanje od 112.612 KM, a rezultat poslovanja precijenjen za navedeni iznos.

Nije prezentirana ročna struktura za potraživanja, koja su na datum bilansa iskazana u iznosu od 2.346.057 KM i u knjigovodstvenim evidencijama se iskazuju kao redovna. Uprava Društva dužna je

obezbjediti ročnu strukturu potraživanja koja bi pružala pouzdane informacije o starosti potraživanja i izvjesnosti naplate, na osnovu kojih bi mogla blagovremeno poduzimati aktivnosti na zaštiti ove imovine. **Ovo posebno ističemo iz razloga što nije obezbijedena ročna struktura ni za ostala potraživanja od kupaca po osnovu pruženih ostalih usluga (zakup poslovnog prostora, izdavanje saglasnosti, priključne takse itd), a koja nisu obuhvaćena softverskim rješenjem MONV, u kojem se evidentiraju potraživanja od kupaca za utrošenu vodu i naknada za kanalizaciju. Imajući u vidu činjenicu da su ova potraživanja evidentirana kao kratkoročna za koja Društvo nije izvršilo procjenu naplativosti, ne može se potvrditi da su ista realna i da će se naplatiti. Ovo posebno navodimo jer su potraživanja starija od godinu dana u iznosu najmanje od 112.612 KM i dalje iskazana na poziciji kratkoročnih potraživanja.**

U strukturi ukupnih potraživanja od kupaca u zemlji najznačajnija su potraživanja od Fudbalskog Kluba Čelik-Stadion Bilino polje u iznosu od 1.052.721 KM, koja se odnosi na period od 1982. godine-2012. godine. Za navedeni period, kupac nije izvršio niti jednu uplatu. Prezentirana je dokumentacija o utuženju navedenog kupca za cjelokupan dospjeli dug, međutim poduzete aktivnosti nisu imale za rezultat naplatu duga, koji se povećava iz godine u godinu, a isporuka vode ovom kupcu nije obustavljena.

Tokom revidirane godine na teret rashoda ispravljena su potraživanja u iznosu od 838.955 KM, a istovremeno su smanjena za iznos od 687.525 KM. Povećanje se odnosi na prijenos redovnih potraživanja na sumnjiva i sporna, dok se smanjenje na ovoj poziciji odnosi na naplaćena potraživanja tokom obračunskog perioda u iznosu od 663.376 KM, trajno isknjižena potraživanja od 4.635 KM i po drugom osnovu 19.514 KM.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 83.357 KM i u odnosu na prethodnu godinu (70.621 KM) veća su za 18%. Navedena potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja za kamate 17.764 KM, potraživanje za plaćene akontacije poreza na dobit 55.512 KM i potraživanja od državnih organa i institucija 6.788 KM.

Preporuke:

Potrebno je Pravilnikom o računovodstvenim politikama jasno definisati procedure i postupke ispostavljanja faktura, praćenja naplate, otpisa potraživanja i isključenja vode neplatišama, te osigurati dosljednu primjenu istog.

U cilju zaštite naplate i realnog iskazivanja potraživanja potrebno je dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene politike potraživanja i ojačati nadzor nad primjenom usvojenih procedura, pri čemu treba voditi računa o svim okolnostima koje mogu utjecati na mogući gubitak ove imovine.

Potrebno je potraživanja, za koja ne postoji realna mogućnost i zadovoljavajući stepen izvjesnosti da će ista biti naplaćena, prenijeti na sumnjiva i sporna i formirati ispravku vrijednosti na teret finansijskog rezultata u skladu sa MRS 18.-Prihodi.

4.7 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti iskazani na dan 31.12.2012. godine u iznosu od 2.828.598 KM, manji su za 314.197 KM u odnosu na prethodnu godinu ili za 10%.

Novčana sredstva na dan 31.12.2012. godine iznosila su:

	31.12.2012.	31.12.2011.
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI	2.828.598	3.142.795
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)	716.007	1.030.105
Transakcijski računi (u stranoj valuti)	11.320	11.521
Blagajna-domaća valuta	271	169
Oročena sredstva	2.101.000	2.101.000

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima, u blagajnama i oročena novčana sredstva.

Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama, gotovinu i ekvivalente gotovine čine: transakcijski računi, novac u blagajni i devizni transakcijski računi. Platni promet obavlja se preko žiro

računa Društva otvorenih kod poslovnih banaka prema potrebama poslovanja i važećim propisima o platnom prometu. Novčana sredstva Društva formiraju se najvećim dijelom putem redovnih priliva od naknada za isporučenu vodu za domaćinstva i privredu, kao i ostalih vrsta priliva. Naloge za plaćanje iz sredstava na redovitim transakcijskim računima potpisuje direktor. Prelazni račun za prenos, polog i podizanje gotovine predmetom je stalnog sravnjenja i praćenja njegova stanja, čije saldo bi u pravilu svakog mjeseca trebalo biti na nuli.

Transakcijski računi u domaćoj valuti otvoreni su kod: UniCredit Bank d.d. Mostar, Investicijsko-komercijalna banka d.d. Zenica, Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar, Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, "Bosna Bank International" d.d. Sarajevo, Intesa SanPaolo Banka d.d. Sarajevo, Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo i Volksbank d.d. Sarajevo. Društvo ima otvorena dva devizna računa u EUR-ima (Investicijsko-komercijalna banka d.d. Zenica i UniCredit Bank d.d. Mostar). Svi ugovori sa bankama zaključeni su u ranijem periodu.

Oročena novčana sredstva odnose se na sredstva klasificirana na 31.12.2012. godine kao kratkoročna oročena sredstva u tri poslovne banke u ukupnom iznosu od 2.101.000 KM uz kamatne stope od 3,45% do 4,90 %. **Vezano za oročenje sredstava u iznosu od 501.000 KM kod Investiciono komercijalne banke Zenica, nije prezentirana dokumentacija vezana za izbor poslovne banke kod koje su oročena navedena sredstva, iz koje bi se moglo potvrditi da je Društvo izabralo prihvatljivu banku. Ugovor o oročavanju sredstava je zaključen 26.03.2012. godine na rok od 12 mjeseci i jedan dan, uz kamatnu stopu od 3,8% godišnje.**

Ostala izdvojena sredstva u iznosu od 1.600.000 KM odnose se na oročena sredstva dana 12.10.2012. godine na period od 15 mjeseci kod Privredne banke d.d. Sarajevo u iznosu od 1.000.000 KM i namjenska oročena sredstva dana 31.10.2012. godine na period od 181 dan kod Hypo Alpe-Adria Banke d.d. Mostar u iznosu od 600.000 KM. Društvo je provelo procedure odabira najpovoljnijih poslovnih banaka kod kojih su oročena slobodna sredstva primjenjujući kriterij ponuđene najveće kamatne stope i disperzije rizika. Međutim utvrđeno je da Društvo nije internim aktima uredilo proceduru investiranja slobodnih novčanih sredstava, uključujući tko daje prijedlog za oročenje sredstava, donosi Odluku o oročenju sredstava, provodi proceduru odabira najpovoljnije banke i slično.

Preporuke:

Potrebno je donijeti pisane procedure kojima će biti regulisano investiranje slobodnih novčanih sredstava te osigurati dosljednu primjenu istih.

Potrebno je odabir banke za oročenje sredstava vršiti transparentno temeljem kvalifikacijskih kriterija (visina kapitala banke, struktura aktive, odobrenje Agencije za bankarstvo, certifikat o osiguranju depozita, odgovarajući finansijski izvještaji) u cilju postizanja što veće kamatne stope.

4.8 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja

U finansijskim izvještajima iskazane su obaveze, rezervisanja i razgraničenja u iznosu 2.969.183 KM, što je za 38% više od prethodne godine. Struktura iskazanih obaveza, rezervisanja i razgraničenja je slijedeća:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Obaveze, rezervisanja i razgraničenja	2.969.183	2.155.157
Dugoročna rezervisanja i razgraničenja	2.270.374	1.539.569
Odloženi prihod iz donacija	2.270.374	1.539.569
Dugoročne obaveze	-	2.862
Dugoročni krediti	-	2.862
Kratkoročne obaveze	698.809	612.726
Obaveze iz poslovanja	397.100	242.697
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	227.333	232.674
Druge obaveze	9.376	22.077
Obaveze za PDV	37.523	68.419
Obaveze za ostale poreze i dažbine	27.477	46.859

Društvo redovno i uredno izmiruje obaveze, te nema zaduženja kod finansijskih institucija.

Najznačajnije dugoročne obaveze se odnose na razgraničenja (odloženi prihod) po osnovu primljenih donacija stalnih sredstava. Naime, prema računovodstvenim politikama Društva, donacije namijenjene investiranju i nabavkama dugoročnih sredstava se iskazuju u prihodima u visini rashoda nastalih u obračunskom periodu, a koja se odnose na navedenu imovinu. Donacije se u cjelini knjiže u korist računa Odloženo priznavanje prihoda. Na kraju obračunskog perioda u prihode se unosi iznos koji odgovara amortizaciji, ako se radi o nabavci stalnih nematerijalnih sredstava ili stalnih materijalnih sredstava. Prenos adekvatnog iznosa (proporcionalno obračunatoj amortizaciji) sa Odloženih prihoda na konto Prihoda od donacija isti je za svaki period tokom korisnog vijeka upotrebe.

U skladu sa članom 132. Pravilnika o računovodstvenim politikama, u rashode se mogu uključiti rezervisanja za rizike i troškove koji uključuju rezervisanja za otpremnine, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za troškove u garantnim rokovima, za troškove započetog investicionog održavanja i rezervisanja za započete sudske sporove. Revizijom je utvrđeno da Društvo ne vrši rezervisanja za navedene rizike i troškove, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Najznačajnije kratkoročne obaveze odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji i obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih.

Dobavljači u zemlji (393.859 KM) čine najveći dio obaveza iz poslovanja. Nije prezentirana ročna struktura obaveza, koje su najvećim dijelom izmirene u 2013. godini. Izvodima otvorenih stavki (IOS-ima) je potvrđen veći dio obaveza prema dobavljačima.

4.9 Kapital

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana je slijedeća struktura kapitala:

	31.12.2012.	31.12.2011.
KAPITAL	28.344.132	28.330.181
Upisani vlasnički kapital	20.000.000	20.000.000
Zakonske rezerve	5.000.000	5.000.000
Statutarne rezerve	3.177.482	3.177.482
Neraspoređena dobit ranijih godina	128.192	128.192
Dobit izvještajne godine	38.458	24.507

Upisani osnovni kapital registrovan kod nadležnog registarskog suda u iznosu od 20.000.000 KM usklađen je sa knjigovodstvenim stanjem. Osnovni kapital Društva predstavlja 100% udjel osnivača Općine Zenica. Kapital u poslovnim knjigama iskazuje se kao: upisani/osnovni kapital; rezerve-zakonske, statutarne i ostale; revalorizacijske rezerve; zadržana dobit ili preneseni gubitak i dobit ili gubitak tekuće godine. Osnovni kapital Društva samo se može uvećati odlukom Skupštine i to: dokapitalizacijom (uplatom osnivača u novcu ili stvarima) i iz dobiti poslije rasporeda rezultata uz predhodno zakonsko izdvajanje u rezerve. Smanjenje kapitala je u isključivoj nadležnosti Skupštine.

Tokom revidirane godine, provedeno je knjigovodstveno evidentiranje Zaključka Skupštine Društva-Načelnika Općine Zenice od 23.04.2012. godine o rasporedu dobiti iskazane u Bilansu uspjeha za 2011. godinu u iznosu od 24.507 KM, na način da je dobit raspoređena za donacije u iznosu od 4.900 KM i u Budžet Općine Zenica iznos od 19.607 KM na ime prihoda od dividendi i udjela u profitu u javnim preduzećima.

Društvo je u revidiranoj godini iskazalo dobit u iznosu od 38.458 KM, koji je najvećim dijelom ostvaren iz finansijskih aktivnosti Društva. Načelnik Općine Zenica vršeći ovlaštenja Skupštine Društva je 14.05.2013. godine donio Odluku o rasporedu dobiti za 2012. godinu, na način da se ukupna ostvarena dobit raspoređuje za donacije.

4.10 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su u slijedećim iznosima:

	31.12.2012.	31.12.2011.
PRIHODI	6.821.675	6.543.412
Poslovni prihodi	5.965.335	5.501.059
Finansijski prihodi	168.733	132.949
Ostali prihodi i dobiti	673.943	909.404
Prihodi iz osnova promjena rač.politika	13.664	-

Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama, prihodi se priznaju po metodi fakturisane realizacije, u skladu s MRS 18-Prihodi i drugim relevantnim standardima. Prihodi od prodaje proizvoda, robe i usluga priznaju se ako: je kupcima izvršena usluga u skladu sa općinskom Odlukom o vodovodu i kanalizaciji; su na kupca preneseni svi značajniji rizici i koristi od vlasništva nad proizvodima; Društvo ne zadržava ni trajno upravljanje ni kontrolu nad proizvodima; je svotu prihoda moguće izmjeriti; je vjerojatno da će se izvršena usluga odnosno prodati proizvodi naplatiti i ako je troškove koji su nastali ili koji će nastati u svezi s prodajom moguće pouzdano izmjeriti.

Pod prihodovnim pristupom, državna donacija se priznaje i evidentira kao prihod u toku perioda i sučeljava sa povezanim rashodima koji trebaju da budu naknađeni iz tih prihoda. Donacije povezane sa sredstvima koja se amortizuju, priznaju se kao prihod u periodima i u razmjeri u kojoj se obračunava amortizacija tih sredstava. Državne donacije povezane sa sredstvima, uključujući i nenovčane donacije po fer vrijednosti, trebaju se priznati u bilansu stanja Društva iskazivanjem razgraničenog (odgođenog) prihoda ili tretiranjem kao odbitne stavke pri izračunavanju knjigovodstvenog iznosa tog sredstva. Kada se donacije namijenjene investiranju i nabavkama dugoročnih sredstava, one se iskazuju u prihodima u visini rashoda nastalih u obračunskom periodu, a koja se odnose na navedenu imovinu (amortizacija, utrošeni materijal, sitan inventar i slično)

Poslovni prihodi u ukupnim prihodima sudjeluju sa 87,5%, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 8,4%. Najveći dio prihoda u iznosu od 5.024.868 KM ostvaren je po osnovu isporučene vode i naknade za kanalizaciju domaćinstvima i privrednim subjektima. Ukupni prihodi od vode ostvareni su u iznosu od 3.637.689 KM i za 4,4% su veći u odnosu na prethodnu godinu, dok su u odnosu na plan veći za 2,3%. Prihodi od kanalizacije ostvareni su u iznosu od 1.387.178 KM i u odnosu na isti period prošle godine veći su za 2,1%, dok su u odnosu na plan za 2012. godinu manji za 0,1%.

U okviru poslovnih prihoda iskazani su prihodi po osnovu prodaje električne energije u iznosu od 74.570 KM, što je u odnosu na plan (213.500 KM) manje za 65 %. Razlog malog ostvarenja je što je MHE Čajdraš puštena u rad tek u augustu, iako je planiran početak rada bio u junu 2012. godine. Navedeno je uzrokovano greškom u projektovanju i komplikacijama u završnoj fazi puštanja elektrane u rad, dok su i količine vode sa izvorišta Kruščica bile znatno manje u odnosu na planirane.

Društvo je u 2012. godini ostvarilo prihode po osnovu komercijalnih ugovora u iznosu od 267.938 KM, po osnovu zaključenih ugovora sa Općinom Zenica i Ministarstvom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona. U skladu sa navedenim ugovorima, Društvo je za potrebe Općine i Ministarstva izvodilo radove na priključenju prigradskih naselja na gradsku vodovodnu mrežu uz angažovanje vlastitog materijala, radne snage i mašina. Revizijom je utvrđeno da zbog nepravilnog knjiženja retencije (zadržanog iznosa plaćanja) po osnovu fakture za izvršene radove na priključenju naselja Luke na gradsku vodovodnu mrežu iz 2011. godine, prihodi za 2011. godinu su podcijenjeni za ukupan iznos retencije od 11.223 KM (bez PDV-a), čime su iskazani prihodi na datum bilansa više iskazani za navedeni iznos, odnosno isti nisu evidentirani u skladu sa tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, prema kojoj efekti poslovnih promjena i drugih događaja se priznaju u trenutku njihovog nastanka (a ne kada se primi ili isplati novac ili njegov ekvivalent) i evidentiraju se u poslovnim knjigama i uključuju u finansijske izvještaje u razdobljima na koja se odnose.

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 168.733 KM i odnose se najvećim dijelom na prihode od kamata u iznosu od 166.327 KM. Prihodi od kamata odnose se na prihode od naplaćenih zatezних kamata od 56.032 i kamata po osnovu oročenih sredstava od 109.570 KM.

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 673.943 KM i odnose se najvećim dijelom na prihode od naplaćenih ispravljenih potraživanja (666.726 KM) i to iz kategorije domaćinstva 309.028 KM i kategorije privreda 357.698 KM.

Preporuka:

Potrebno je priznavanje prihoda vršiti u skladu sa MRS 18-Prihodi i tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.

4.11 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu od 6.783.217 KM, što je veće za 1,34% u odnosu na plan, a za 4% u odnosu na prethodnu godinu. Struktura rashoda je slijedeća:

	31.12.2012.	31.12.2011.
RASHODI	6.783.217	6.518.905
Poslovni rashodi	5.933.282	5.500.311
Finansijski rashodi	1.768	1.508
Ostali rashodi i gubici	847.412	946.939
Rashodi iz osnova usklađivanja vrij. imov.	-	64.678
Rashodi iz osnova promjene rač. politika i ispr. grešaka	755	5.469

Poslovni rashodi se u najvećem dijelu odnose na troškove plaća (3.211.353 KM), amortizacije (1.229.963 KM) i materijalnih troškova (765.640 KM).

Plaće direktora, članova Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Odjela za reviziju su regulisane ugovorima o angažmanu, na koje je saglasnost dala Skupština Društva.

Plaće i naknade uposlenika su regulisane Pravilnikom o radu Društva, koji je usklađen sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti komunalne privrede za teritoriju FBiH. Direktor mjesečno donosi Odluku o visini boda i iznosu toplog obroka.

Pravilnikom o radu definisan je minimalni iznos plaće po stručnoj spremi koji se mora isplatiti uposlenicima i u slučaju poslovanja sa gubitkom. Ovaj iznos zasniva se na odredbama granskog Kolektivnog ugovora. Osnovnu plaću uposlenika utvrđuje Direktor prema radnim mjestima, a ista ne može biti manja od minimalne plaće iz člana 81. Pravilnika o radu. Odlukom od 01.10.2010. godine utvrđen je broj bodova pojedinačno za radna mjesta za koja je predviđena stručna sprema VSS, dok isto nije učinjeno za ostala radna mjesta. U Odluci je dato obrazloženje da su uposlenici visoke stručne spreme u odnosu na ostale uposlenike bili neadekvatno plaćeni. U toku godine, u skladu sa članom 88. i 89. Pravilnika o radu izvršena je isplata bruto iznosa od 11.443 KM na ime stimulacija i 4.025 KM na ime destimulacija. Pravilnikom je definisano da iste mogu iznositi do 20% od plaće uposlenika. Konstatovano je da su odluke o dodjeli stimulacija nisu bile jednoobrazne (pojedine su bile izražene procentualno, a pojedine u KM). Iznos stimulacije u nekim slučajevima je ulazio u obračun minulog rada, što nije u skladu sa članom 85. Pravilnika o radu.

Zaključivanje ugovora sa pripravnicima je regulisano Pravilnikom o radu, prema kojem pripravnik ima pravo na minimalno 80% plaće radnog mjesta za kojeg se osposobljava. Društvo je učestvovalo u kantonalnom Programu sufinansiranja zapošljavanja pripravnika Zeničko-dobojskog kantona, tako da je na period od 12 mjeseci uposlilo 6 pripravnika. Prema zaključenom ugovoru, Kanton je finansirao 400 KM na ime neto plaće, a Društvo je bilo dužno obračunati i platiti poreze i doprinose te isplatiti veću plaću ukoliko je u mogućnosti. Društvo nije vršilo obračun i isplatu plaće pripravnicima u iznosu većem od 400 KM, odnosno u skladu sa Pravilnikom o radu, jer se smatralo da isti neće ostati u radnom odnosu (ne osposobljavaju se za određeno radno mjesto). Međutim, nakon isteka ugovora o pripravničkom radu, Društvo je zaključilo sa 4 pripravnika ugovore o djelu na period od dva do tri mjeseca za poslove koji su već predviđeni sistematizacijom radnih mjesta.

Troškovi ugovora o djelu su iznosili 25.065 KM (što je za 313% više od planiranog iznosa). Pored zaključivanja ugovora sa bivšim pripravnicima, Društvo je angažovalo jednu osobu (doktora specijalistu mikrobiologije i parazitologije) da vrši usluge nadzora i davanja mišljenja i ocjene o ispravnosti uzorka vode. Ugovor je prvi put zaključen 22.05.2009. godine na period od godinu dana, a 25.05.2010. godine zaključen je Aneks Ugovora, prema kojem se osnovni ugovor automatski produžava za narednu poslovnu godinu, ukoliko ne dođe do bitnih izmjena ugovora. Mjesečna naknada je iznosila 550 KM neto. Nije prezentirana dokumentacija da je za navedene usluge provedena procedura izbora propisana Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Naknada za topli obrok utvrđena je Pravilnikom o radu u iznosu najmanje 25% prosječne plate u FBiH. Međutim, Direktor je mjesečno utvrđivao iznos naknade u iznosu od 12 KM fiksno. Obzirom da je iznos isplaćenog toplog obroka bio manji od neoporezivog iznosa (2% od prosječne plaće u FBiH, što je cca. iznosilo 16 KM), Direktor je, uzimajući u obzir poslovanje Društva za taj mjesec, tokom godine donio tri Odluke za isplatu razlike i to za slijedeće periode: januar- februar, mart-juli, august-septembar 2012. godine. Isplaćeno je 66 KM po uposleniku/po odluci, tako da je ukupan iznos bio 31.218 KM. Navedeno nije definisano Pravilnikom o radu.

Naknada za regres utvrđena je članom 93. Pravilnika o radu u iznosu koji je povoljniji između 70% plaće uposlenika i 70% od prosječne plaće u FBiH za prethodna tri mjeseca. Isplaćeni regres za 2012. godinu iznosio je 102.437 KM i isplaćen je uposlenicima u dva dijela.

Naknada povodom praznika (za Novu godinu) regulisana je članom 107. Pravilnika o radu. Svim uposlenicima isplaćen je iznos od 100 KM neto (ukupno 15.300 KM) na osnovu Odluke Direktora. Planom poslovanja za navedene naknade planirano je 40.000 KM.

Jubilarnе nagrade i otpremnina su regulisani članom 108. i 109. Pravilnika o radu. Za otpremnine u 2012. godini je isplaćeno 12.544 KM (planirano 15.000 KM), a za jubilarne nagrade je isplaćeno 3.600 KM (planirano 10.000 KM). Konstatovano je da je Direktor donio 21.03.2012. godine Odluku o izdvajanju novčanih sredstava u iznosu od 3.600 KM za jubilarne nagrade zaposlenicima koji su ostvarili 20 i 30 godina radnog staža. Navedena isplata se kretala od 100 KM do 500 KM po uposleniku, što nije u potpunosti u skladu sa članom 108. Pravilnika, kojim je definisano da za napunjenih 20 godina isplaćuje se iznos od 200 KM, a za 30 godina iznos od 400 KM.

Način i korištenje službenih automobila je uređeno Procedurom br.11, prema kojoj Direktor ima pravo na korištenje službenog automobila 24 sata dnevno i to po potrebi za obavljanje službenih poslova. Društvo raspolaže sa 6 putničkih i 21 teretna automobila. Utvrđeno je da je uredno vođena evidencija o sipanju goriva i pređenoj kilometraži. Trošak goriva je iznosio 88.887 KM (planirano 71.000 KM), a povećanje je uzrokovano povećanim cijenama goriva.

Usluge održavanja iznosile su 98.760 KM. Iste su u 2011. godini iznosile 28.844 KM, dok je Planom za 2012. godinu bilo predviđeno 75.000 KM. Ovaj trošak se najvećim dijelom odnosi na održavanje softvera (34.855 KM), troškove asfaltiranja (26.269 KM) i usluge tekućeg održavanja (14.341 KM). Društvo je 26.01.2012. godine zaključilo Ugovor o doradi i održavanju softwera sa BS Telecom Solutions d.o.o Sarajevo u iznosu od 49.200 KM, prema kojem je rok za okončanje bio do 31.12.2012. godine. Utvrđeno je da nije bilo adekvatnog praćenja realizacije ugovora, jer pojedine odredbe ugovora nisu ispoštovane (posebno rok izvršenja usluga), te da Društvo nije obračunalo ugovorene zatezne kamate.

Trošak sudskih taksi u 2012. godini iznosio je 157.736 KM, dok je Planom bilo predviđeno 60.000 KM. Trošak se odnosi na obavezu plaćanja sudskih taksi, prilikom pokretanja sudskih postupaka za naplatu. Konstatovano je da je Društvo u 2012. godini iskazalo troškove i izvršilo uplatu na ime sudskih taksi u iznosu od 116.190 KM, koji se odnosi na tužbe predate 11.12.2010. godine. U skladu sa kantonalnim Zakonom o sudskim taksama, taksu je potrebno platiti prilikom podnošenja tužbe (jer u protivnom sud neće poduzimati nikakve radnje). Obzirom da iste predstavljaju zakonsku obavezu koja je proizišla iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje odliv resursa i iznos za plaćanje je moguće pouzdano procijeniti (MRS 37), Društvo je bilo dužno u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima knjižiti obavezu u godini kada su tužbe bile predate. Obzirom da Društvo nije pravovremeno knjižilo obavezu, a platilo je taksu u 2012. godini, troškovi za 2012. godinu su precijenjeni za iznos od 116.190 KM.

Preporuke:

Potrebno je dosljedno poštivati odredbe Pravilnika o radu prilikom utvrđivanja i isplate stimulacija. Obračun minulog rada vršiti u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Ugovore o djelu zaključivati u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu navedenu oblast i to za poslove koji nisu predviđeni postojećom sistematizacijom.

Potrebno je osigurati praćenje realizacije zaključenih ugovora, u cilju poštivanja svih ugovornih odredbi.

Potrebno je troškove i obaveze za sudske takse priznavati u poslovnim knjigama Društva u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima u cilju fer i istinitog prikaza finansijskih izvještaja.

Potrebno je Pravilnik o radu uskladiti sa stvarnim načinom obračuna i isplate toplog obroka.

Za nabavku usluga ocjenjivanja i ispitivanja vode, potrebno je osigurati primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH.

4.12 Sudski sporovi

Prema podacima Službe za pravne, opće i kadrovske poslove, na dan 31.12.2012. godine protiv Društva se vode 7 sudskih sporova, od kojih se jedan odnosi na regresnu tužbu, u kojoj se Društvo pojavljuje kao sudužnik. Ukupan iznos tužbenih zahtjeva je 23.851 KM.

Prema Izvještaju o sudskim sporovima, Društvo je u 2012. godini dostavilo prijedloge za izvršenje Općinskog suda Zenica povodom duga za isporučenu vodu i naknadu za kanalizaciju ukupnom iznosu od 1.245.982 KM, od čega se na domaćinstva odnosi 698.810 KM (za period 01.10.2010.-31.07.2012. godine), a na privredu 547.172 KM (za period 01.08.2009.-31.12.2011. godine). Društvo je i u ranijem periodu vršilo utuženja neplatiša.

4.13 Nabavke

Prema prezentiranim podacima Društva, u 2012. godini zaključeno je ugovora o javnim nabavkama ukupne vrijednosti 2.074.334 KM. Po osnovu otvorenih postupaka zaključeno je ugovora u iznosu od 931.676 KM, po osnovu pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja 163.641 KM, konkurentskih zahtjeva 881.387 KM i direktnih sporazuma 97.630 KM. Od strane ponuđača Uredu za razmatranje žalbe podnesena je jedna žalba, koja se odnosila na postupak nabavke, ugradnje i montaže pumpi, komandnog elektro ormara, ista je uvažena i Društvo je poništilo postupak javne nabavke u cijelosti. Društvo nije donijelo Plan javnih nabavki za 2012. godinu.

U svim revidiranim postupcima koji su prethodili zaključenju ugovora nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima. **Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da Društvo kod nabavke poliesterskih (GRP) cijevi, spojionica, redukcija i lukova promjera 500 mm (42.868 KM) i nabavke poliesterskih (GRP) cijevi, spojionica, redukcija i lukova promjera 600 i 700 mm (28.797 KM), postupilo suprotno članu 6. tačka 8. Zakona o javnim nabavkama BiH, prema kojem ugovornim organima nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora sa namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka utvrđenih ovim zakonom. Iako se radi o istom predmetu nabavke, provedena su dva postupka konkurentskog zahtjeva. Uzimajući u obzir ukupnu vrijednost navedenih nabavki, bilo je potrebno provesti procedure otvorenog postupka. Ista nepravilnost je uočena i kod nabavke vodomjera u iznosu od 10.500 KM od JORDAN & P d.o.o Zenica i nabavke u iznosu od 14.550 KM od CMC EKOCON d.o.o Sarajevo.**

Naprijed navedeno posljedica je nedonošenja Plana javnih nabavki, kojim bi se planirale cjelokupne javne nabavke roba, usluga i radova u skladu sa potrebama i djelatnosti Društva.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da je Društvo 31.07.2009. godine zaključilo Ugovor sa JORDAN & P d.o.o Zenica o baždarenju vodomjera i zakupu poslovnog, skladišnog, radnog prostora i opreme, a na osnovu provedenog otvorenog postupka. Ukupna vrijednost mjesečne zakupnine za četverogodišnji period iznosi 312.816 KM (Društvo ostvaruje prihod po navedenom osnovu), dok je vrijednost usluga baždarenja vodomjera 183.348 KM. Iako je predmet revizije bila 2012. godina, ukazujemo da se kod provođenja procedura Zakona o javnim nabavkama BiH mora koristiti jedan od kriterija kao što su najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda, dok u drugom slučaju ugovorni organ, koji istovremeno iznajmljuje vlastiti prostor i opremu, nastoji postići što veću cijenu za isti. Predmet Zakona o javnim nabavkama BiH je isključivo nabavka roba, usluga ili radova, a ne davanje u najam, te se iz tih razloga u postupku javne nabavke ne mogu provoditi postupci „davanja vlastitih prostora i opreme u najam“.

Preporuka:

Postupke nabavki provoditi u skladu sa propisanim procedurama Zakona o javnim nabavkama BiH, podzakonskim i vlastitim aktima.

4.14 Vanbilansna evidencija

Vrijednost vanbilansne evidencije na dan 31.12.2012. godine iskazana je u iznosu od 949.293 KM i odnosi se na tuđi materijal na skladištu Društva za potrebe izgradnje Glavne gradske magistrale (materijal je u vlasništvu Općine Zenice).

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Direktor Društva je uz dopis broj: 103-10283-1/13 K.Em od 24.07.2013. godine, dostavio Očitovanje na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Zenica za 2012. godinu. U Očitovanju su date primjedbe za određene konstatacije u nalazima.

Prihvatili smo dokumentaciono opravdane dokaze i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili smo u konačan Izvještaj. Pored navedenog na određeni broj Vaših primjedbi i obrazloženja, dajemo slijedeća pojašnjenja.

Ne možemo prihvatiti niti se složiti sa Vašom primjedbom vezano za datu preporuku koja se odnosi na isplatu mjesečne naknade za rad članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju. Naglašavamo, kako smo i naveli u tekstu Izvještaja, da isplata mjesečne naknade za rad u organima upravljanja Društva bi trebala biti uvjetovana radom istih odnosno održavanjem sjednica u konkretnom mjesecu za koji se vrši isplata. Napominjemo da je isto već definisano usvojenim Poslovnica o radu istih.

Što se tiče preporuke koja se odnosi na regulisanje obračuna i isplate plaće za uposlenike koji nemaju odgovarajući stepen stručne spreme, ističemo da je Vaše pravo da internim aktima propišete potrebnu stručnu spremu za sva radna mjesta, tako da ako smatrate da navedeni uposlenici sa postojećem stručnom spremom zadovoljavaju potrebne kvalifikacije, potrebno je da isto definišete i uskladite sa Odlukom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva u dijelu potrebnog stepena stručne spreme. Naglašavamo da ste navedenom Odlukom već propisali potrebni stepen stručne spreme za svako pojedinačno radno mjesto i u skladu s tim ste dužni postupati.

Također, još jednom naglašavamo da je poslove javnih nabavki potrebno razdvojiti od komercijalnih poslova, u cilju unapređenja sistema internih kontrola. Uz razdvajanje navedenih poslova, Društvo bi trebalo definisati i kreirati kontrolne aktivnosti u cilju smanjenja rizika u ovom procesu. Zaduženja među uposlenicima bi trebala biti logično raspodjeljena, od samog pokretanja postupka javne nabavke pa do realizacije i kontrole nad izvršenjem ugovora.

Vezano za dato obrazloženje za obračun i isplatu toplog obroka, data preporuka se odnosila na usklađivanje člana 91. Pravilnika o radu sa Vašim pojedinačnim odlukama o utvrđivanju naknade za topli obrok i odlukama o isplati razlike tokom godine.

**Rukovodilac Sektora za finansijsku
reviziju**

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Vođa tima

Dijana Šutalo, viši revizor za finansijsku reviziju, dipl.oec.

Član tima

Mia Buljubašić, mlađi revizor za finans. reviziju, dipl.oec.